

Markéta Bočková
Učo 52 810
Terénní poznámky

Výběr komunikačních partnerů v naší skupině probíhal prostřednictvím gatekeeperů, nemohlo tedy dojít k tomu, že bych svého interviewieho sama znala osobně. Takovýto odstup mezi výzkumníkem a jeho partnerem podle nás měl usnadnit průběh rozhovoru. S mou komunikační partnerkou Janou¹ mne zkontaktovala kamarádka, kterou jsem poprosila, zda by ve svém okolí nenašla člověka hodícího se pro náš výzkum. S rozhovorem nakonec souhlasila jedna z jejích kolegyň z práce.

Janě je 27 let a vystudovala sociologii na FSS. Pochází z Dobrušky, v současné době žije a pracuje v Brně. Nezaměstnaná byla tři měsíce, během kterých byla registrovaná na úřadě práce. Rozhovor proběhl v kancelářích firmy, kde nyní Jana pracuje. Byla tedy ve svém takřka „domácím“ prostředí, což myslím přispělo k přijemnější atmosféře rozhovoru.

Během rozhovoru jsem zjistila, jak velký hendikep pro mne představuje můj druhý obor – žurnalistika. Za šest let praxe jsem natočila možná stovky rozhovorů a myslela jsem si tedy, že toto výzkumné interview pro mne nebude nijak těžké. Ukázalo se ale, že moje žurnalistická praxe mi byla spíše na obtíž. Jako novinářka potřebuji, aby lidé mluvili krátce, srozumitelně a k věci. Jsem zvyklá buď na fakta nebo na povrchní emoce. Při práci na reportáži věnuji dost času předběžnému studiu materiálů a zdrojů, což zahrnuje i předběžné rozhovory s osobami, které budu později natáčet. Jakmile začne samotné natáčení, vím přesně, o čem daná reportáž bude, a co mi kdo z dotazovaných k tématu může říci, někdy vím i, jakou informaci od kterého dotazovaného vlastně nakonec použiju. Zřejmě i díky této průpravě mám ráda dotazníkové šetření, které je podobně strukturované a logické.

Během rozhovoru s Janou jsem byla v úplně opačné pozici. Měla jsem samozřejmě připravenou strukturu dotazování, ale šlo jenom o volně řazená témata, která jsem chtěla v rozhovoru probrat. I z mých otázek bylo jasně cítit, jak je mi nepříjemné ptát se na takové obecnosti, jako jak vypadal její normální den. Jana se ale snažila na všechno odpovědět.

Měla jsem tendenci Janu k odpovědím navádět, naštěstí jsem ji až asi na tři výjimky překonala. Musela jsem si odpustit také svoji oblíbenou větu, „tohle bylo dobré, můžeme to ale zkusit říct ještě jednou, v torchu kratší větě?“ protože o to tady přece nešlo.

Jsem zvyklá slyšet se ze záznamu, ale poslouchat vlastní otázky při přepisu pro mne bylo doslova utrpení. Najednou jsem totiž nevěděla, jak se ptát, nevěděla jsem, co všechno mi vlastně Jana může říci a ona moji nejistotu jistě vycítila. Přestože jsem se snažila přimět ji k vyprávění konkrétních příhod, nepovedlo se mi to ani jednou.

Při čtení přepisu jsem ale zjistila, že toho Jana na sebe řekla poměrně hodně, zvláště při odpovědích na otázky, které jsem v různých verzích nechtě třeba i několikrát zopakovala, protože mi docházely tazatelské nápady.

Rozhovor trval 50 minut, záznam téměř 44 minut.

---

¹ Jméno jsem změnila kvůli možné identifikaci komunikační partnerky jejím okolím